

blanc, empaperat, i llavors s'ha d'anar marcant i després posar-hi els claus corresponents al valor de cada nota... si era negra, si era blanca, si era semicorxera.

—Però aquests cilindres, segons un determinat desplaçament, produïen una o un altra melodia. Com s'ho feia perquè un d'aquests claus no actives una nota innecessària?

—No, ja que el cilindre s'estirava per la part d'allà. S'estirava una mica i s'hi posava una planxa a sobre i ja no sonava.

—Ja, ja, ho entenc. I després de l'enrenou de les gramòles, que assassinaven el manubri, vostè què fa?

—Entregar-me de ple a la música per tirar la família endavant, sap? Els pianos havien estat una cosa molt rendible. Miri, amb el negoci el meu pare i jo vàrem fer aquesta casa i la que té el meu germà al costat. Però quan va petar calia espavilar-se, i jo vaig formar una orquestra, un conjunt de sis o set i... fins l'any seixanta. L'any seixanta vaig plegar de fer de músic, perquè les guitarres elèctriques varen desfer-nos.

—O sigui, que ara ja no sé per on vaig, mestre. He vingut a entrevistar el compositor de sardanes més famós del moment i, per ara, de sardanes ni se n'ha parlat. Algun dia deugué començar, veritat?

—Exactament l'any 42 vaig començar a compondre sardanes, però abans ja componia balls, aquí està el cas. Jo vaig tenir la sort que deu o dotze pas-dobles meus tingueren un gran èxit, perquè els repartia a totes les orquestres d'Espanya i em venien unes liquidacions de la Societat d'Autors que em permetien viure folgadoament, cosa que amb les sardanes no puc fer. Precisament m'heu trobat passant aquests papers, que és una vergonya. Sembla mentida que els compositors no es moguin, els més joves que jo. Ara, per exemple, aquí hi ha una, dues, tres, quatre planes de títols d'aquí a Catalunya. Tot són títols que s'han interpretat, però donen poc. I ara ve una plana sol, de França, que ha donat els mateixos cèntims, unes vuitanta mil pessetes, igual que aquestes quatre de Catalunya que reuneix setanta-sis còpies... o sia, que a França ho fan bé, i aquí consideren la sardana com una cosa

separatista, i l'han deixat. Per a ells les sardanes no són fulls, i si no són fulls, els autors no cobrem. I és un desastre.

—Però vostè continua component sardanes.

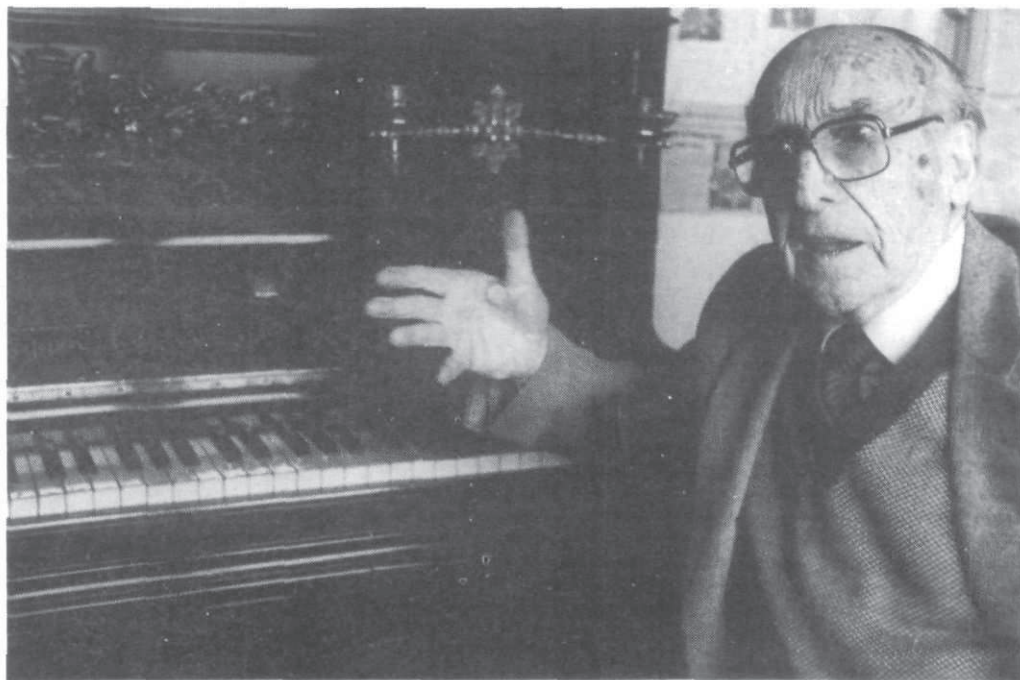
—A mi m'ha passat que amb les coses de la feina i la salut no he tingut cap mena de problema, veritat? Puc asse-

tors de les comarques gironines, que ensenyen sis mil mainades. Hi ha la Francina, de Ràdio Girona, molt coneguda, una gran locutora... Jo, de fet, em dedico...

—Sembla que el verb «dedicar» ja sigui una víctima d'aquesta entrevista!

—És que no tinc més remei!

«A casa teníem un negoci de manubris que fou rendible fins a l'aparició de les gramòles»

«Anava pels cinemes dels pobles posant música de fons a les pel·lícules mudes»

gurar que he estat una persona afortunada, perquè ara jo em considero capaç de dur la mateixa activitat de l'any passat, ja que les mans encara m'escriuen, les tinc bé, funciona. A nivell personal més val no parlar-ne, ja que he perdut la meva dona, se m'ha mort una filla. Però la vida és així i s'ha d'acceptar. I ara em dedico a passar el temps, a entretenir-me, perquè se'm faria molt llarg estar un dia assegut en una butaca sense fer res! Ara em vaig entretenir fent alguna sardanota, com la que vaig dedicar no fa gaire als moni-

Jo les dedico a la gent que ha treballat i treballa per la sardana. Jo tinc una pila de compromisos de sardanes com d'encàrrec, diem, de lligades a sardanistes, que són els que m'han donat la popularitat a tot Catalunya.

—Sí, per cert, voldria que aquest tema s'esmentés, perquè ara ens trobem en una habitació on ja no cabem més trofeus...

—Aquesta és la demostració més palpable del que jo he pogut aconseguir —que m'en faig creus—, ara que ho tinc tot aquí exposat, que jo hagi

pogut aconseguir tot això amb les sardanes.

—És que vostè a totes les entitats sardanistes de Catalunya que l'han homenatjat els ha dedicat una sardana.

—Una sardana, i per això l'any passat jo estava voltant els pobles d'homenatge en homenatge...

—És curiós, això, perquè precisament durant el franquisme, quan tantes coses nostres eren prohibides i proscrietes, la sardana significava l'expressió catalanista més popular i lliure. Actualment s'observa com un recés, una perdua de fe, una deixadesa. Els

aplecs ja no són el que eren, s'ha perdut aquella cosa que tenien de kermesse heroica.

—El de Caldes era el segon després del de Calella, i ara s'ha tornat en res. Jo he pogut palpar l'ambient de tots els aplecs que s'han fet lluny d'aquestes comarques i puc dir que, desgraciadament, aquest tros d'ací, de la Selva, de Caldes, Llagostera, Vidreres, no té l'ambient que jo he trobat en altres llocs, on els joves i la gent gran creen agrupacions que fan pujar la sardana.

—On és aquest, o on són aquests altres llocs?

—Doncs aquella comarca de Manresa, de Lleida, de Tarragona, però principalment la província de Barcelona, que és on es troba més arrelada la sardana.